

[Arbejdsministeren]

Det er en samfundsøkonomisk fornuftig ordning, det er driftsøkonomisk en fornuftig ordning, og det giver organisationerne et medansvar og en placering i samfundet, som vi ikke er modstandere af. Og det, uanset om det er landboorganisationerne, Håndværksrådet, husmandsforeningerne, Dansk Arbejdsgiverforening eller LO i deres, om jeg så må sige, rolle som erhvervsorganisationer, der gør noget sådant. Så i virkeligheden gør efter vores opfattelse denne tilføjelse ikke hovedforslaget mindre betænkeligt.

Når talen nu er om eksklusivaftaler, skylder jeg folketinget at omtale det initiativ, som regeringen agter at komme med som følge af en af menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg for nylig afsagt dom. Dommen, der er afsagt over den engelske regering, går, som det måske vil være medlemmerne bekendt, ud på, at afskedigelser af lønmodtagere, der var ansat på tidspunktet for arbejdsgiverens indgåelse af en eksklusivaftale, ikke kan afskediges, fordi de ikke vil indmelde sig i den pågældende faglige organisation. Selv om de øvrige medlemsstater – altså bortset fra England – herunder Danmark, ikke formelt er forpligtet til at rette sig efter denne dom over den engelske regering, må de dog reelt indordne sig under autoritative fortolkninger af denne konvention eller indstille sig på i modsat fald selv at blive underkendt i en senere sag.

Det er dansk sædvane at indrette sin retstilstand efter de internationale organers retligt bindende afgørelser. Det kan i den foreliggende sag kun ske ved en lovgivning, som ændrer den hidtidige faste retspraksis om, at sådanne afskedigelser er i overensstemmelse med dansk ret.

Regeringen vil derfor så tidligt som muligt i denne samling fremsætte lovforslag om en beskyttelse af den enkelte lønmodtager mod uberettiget afskedigelse som følge af, at han ikke vil efterkomme et krav om, at han eller hun skal være eller ikke må være medlem af en fagforening, når et sådant krav ville stride imod forudsætninger, han eller hun med rette kunne gøre gældende.

Da et sådant lovforslag griber ind på områder, der hidtil ikke har været reguleret efter dansk ret, ligger det selvfølgelig i sagens natur, at forslaget skal overvejes omhyggeligt og forhandles med forskellige organisationer, herunder ikke mindst arbejdsmarkedets par-

ter, før det kan fremsættes for folketinget. Men regeringen vil selvfølgelig tilstræbe en hurtig afklaring af hele spørgsmålet.

Som det vil fremgå, mener regeringen ikke, at hr. Voigts og andres forslag er et velegnet forslag, men regeringen vil sige til folketinget, at det er regeringens bestemte håb, at vi nu kan få løst dette problem, og at vi i fremtiden i folketinget ikke skal bruge timer, dage, uger, måneder af vores kostbart tilmålte tid til at diskutere dette drilleri fra fremskridtspartiets og andre partiers side.

At finde en løsning, der er holdbar, som vil blive accepteret på arbejdsmarkedet, som gør, at vi lever op til vore internationale forpligtelser, og som giver individet den beskyttelse i enkelte, konkrete situationer, som vi alle må anerkende der kan foreligge problemer i, synes jeg burde være en fællesopgave, i hvert fald en opgave, som regeringen meget gerne medvirker til.

Hans Jørgen Jensen (S):

Danmark er kendt som et land, hvor aftalefrihed er sat i højsædet. Det er udtryk for et sundt og levende demokrati. Ude over verden findes der steder nok, hvor denne frihed ikke eksisterer.

Ved aftalefrihed forstås, at parterne kan stille visse betingelser for at ville indgå en aftale med en anden part. Det gælder i handelsverdenen, og det gælder i forholdet mellem en faglig organisation og en arbejdsgiver, herunder naturligvis også indførelsen af eksklusivbestemmelser.

Jeg kunne nøjes med at fastslå dette, idet det efter min opfattelse er meget klar tale, men lad mig yderligere citere professor Knud Illum, der i den bog, der kaldes »Den kollektive arbejdsret« fra 1964, pagina 118 skriver:

»Såvel den faste voldgiftsret som de ordinære domstole er bestandig gået ud fra forudsætningen om sådanne eksklusiv- eller fortrinsaftalers gyldighed.«

Jeg mener, at professoren, som ved mere end de fleste i dette samfund netop om disse ting, understreger værdien af den frihed, som parterne i vort samfund her har.

Hvis vi ser på arbejdsmarkedet, kan vi da også konstatere, at LO, FTF og også i visse situationer Akademikernes Centralorganisation med deres modstående arbejdsgivere har